

MINISTR OBRANY
Mgr. Lubomír Metnar

Praha 17. srpna 2020
Čj. MO 225072/2020-8694
Sp. zn. SpMO 37237/2020-8694
Počet listů: 3

Vážená paní poslankyně,

reaguji na Vaši písemnou interpelaci č. 1327, čj. PS2020/012532, ve věci „Branných spolků“, která mi byla prostřednictvím předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky doručena dne 23. července 2020.

K jednotlivým otázkám Vaší interpelace uvádím následující:

1. Jaký vliv bude mít potenciální přijetí poslaneckého návrhu zákona o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky (sněmovní tisk 669) na zmíněnou předlohu týkající se branných spolků?

Ministerstvo obrany se na tvorbě návrhu zákona o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky na expertní úrovni podílelo, a to jak účastí v mezirezortní pracovní skupině Ministerstva vnitra, tak konzultacemi na úrovni autorských týmů souběžně připravujících oba předmětné návrhy zákonů. Návrh zákona o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky nikterak nezasahuje do oblasti zájmové přípravy občanů k obraně státu ustanovené návrhem změny zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky (dále jen „zákon o zajišťování obrany České republiky“), naopak, oba předpisy na sebe jistým způsobem navazují a vzájemně se doplňují.

Pro vyloučení pochybností uvádím, že ve skutečnosti se kromě spolků coby právnických osob založených podle občanského zákoníku na přípravě občanů k obraně státu mohou dle stávajícího znění zákona podílet také církve, náboženské společnosti a další právnické osoby podle svého účelu a poslání. Návrh novely zákona na výčtu těchto právnických osob nic nemění, pro zjednodušení a k odlišení těchto subjektů od spolků založených podle občanského zákoníku je pouze zastřešuje pojmem „branný subjekt“. Považuji proto za vhodné uvést, že branný subjekt, tak jak jej chápe zákon, automaticky a ve všech případech neznamená pouze zapsaný spolek, vzniklý v souladu s § 214 až 302 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

2. Je Ministerstvo obrany připravené zajistit vznik, organizaci a existenci systému střelecké přípravy pro potřeby systémů přípravy obyvatelstva k obraně státu, ke zvládání mimořádných situací anebo ke zvyšování schopností a dovedností pro účely

reakce na jiné rizikové situace zavedením systému střelecké přípravy, tak jak s tím počítá zmíněný poslanecký návrh o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky (sněmovní tisk 669)?

Ministerstvo obrany v současné době na tvorbě uvedeného návrhu v součinnosti s Ministerstvem vnitra pracuje. Ministerstvo vnitra na základě požadavku Výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky připravuje návrh nařízení vlády k zákonu o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky. Ministerstvo obrany je do přípravy tohoto návrhu zapojeno. V rámci přípravy předmětného návrhu nařízení vlády bude Ministerstvem obrany stanoveno, které programy střelecké přípravy budou zřízeny pro oblast obrany České republiky, bude definováno jejich zaměření, obsah a časový rámec a budou stanoveny podmínky k účasti na střeleckých programech tohoto typu. Zároveň bude v uvedeném nařízení vlády stanoveno, jakým způsobem bude možné získat aprobaci v systému střelecké přípravy v případě programů střelecké přípravy pro oblast obrany České republiky.

3. Z jakého důvodu se novela zákona o zajišťování obrany ČR (sněmovní tisk 884) netýká tzv. zastřešujících sdružení a svazů, které sdružují spolky s branně sportovním zaměřením, jak je uvedeno v § 2 odst. 10 návrhu: „Za branný subjekt se nepovažuje svaz vytvořený podle jiného právního předpisu, který spolčuje další spolky svazové povahy.“?

Zapojení spolků svazové povahy do zájmové přípravy občanů k obraně státu není návrhem zákona dotčeno. Za branný subjekt není pro potřeby návrhu považován pouze svaz, který spolčuje další spolky výhradně svazové povahy (tedy svaz svazů). Tímto opatřením se sleduje, aby se příjemcem podpory staly pouze subjekty provádějící reálnou přípravu občanů k obraně státu ve prospěch svých členů (spolky a zastřešující svazy) a nikoli ty střešní organizace (svaz svazů), u kterých je předpoklad, že poskytnutá finanční podpora bude využívána zejména na zajištění chodu těchto organizací a jejich administrativy, a to na úkor hierarchicky níže položených „podřízených“ svazů a jejich spolků.

4. V jakém vztahu budou spolky s Ministerstvem obrany podle občanského zákoníku a novely zákona o zajišťování obrany ČR? Bude se na branné spolky vztahovat občanský zákoník? Pokud ano, v jaké míře?

Ustanovení § 214 až 302 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, týkající se problematiky vzniku, činnosti a organizace spolků nejsou návrhem zákona dotčena. Zapsané spolky budou s využitím tohoto zákona vůči Ministerstvu obrany prostřednictvím svých statutárních orgánů vystupovat jako suverénní právnické osoby způsobilé k právům a povinnostem, tedy jako osoby s právní subjektivitou.

5. Bude Ministerstvo obrany nějakým způsobem zasahovat do chodu branných spolků (jejich stanov, samosprávy atd.)?

Ne, Ministerstvo obrany nebude do chodu branných subjektů žádným způsobem zasahovat. Ustanovení § 214 až 302 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, týkající se problematiky vzniku, činnosti a organizace spolků nejsou návrhem zákona dotčena.

6. Člen branného spolku bude jeho členem podle zákona o zajišťování obrany, nebo podle občanského zákoníku?

Ustanovení § 214 až 302 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, týkající se problematiky vzniku, činnosti a organizace spolků nejsou návrhem zákona dotčena. Členství ve spolku se i nadále bude řídit výhradně tímto právním předpisem.

7. Budou registrovány výhradně spolky žádající Ministerstvo obrany o akreditaci, nebo i všichni členové těchto spolků?

V rejstříku branných subjektů budou vedeny výhradně údaje o úspěšně akreditovaných branných subjektech, tedy nikoli údaje o všech branných subjektech žádajících o akreditaci. Pokud jde o vedení údajů o členech těchto subjektů, podle navrhovaného znění § 6a odst. 2 písm. b) bod 2 zákona o zajišťování obrany České republiky budou v rejstříku vedeny údaje pouze o členech branného subjektu, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu a zároveň mají brannou povinnost.

8. Budou mít branné spolky právní subjektivitu?

Ano, viz odpověď na otázku č. 4. Považuji za vhodné doplnit, že akreditací branného subjektu nevznikne nová právnická osoba (např. spolek), akreditace bude udělena stávající entitě, která má právní subjektivitu na základě svého vzniku. Takováto již vzniklá právnická osoba (zapsaný spolek, církev apod.) pak je pro účely zákona o zajišťování obrany České republiky označována jako „branný subjekt“.

9. Chápu správně, že předpokládané roční náklady Ministerstva obrany budou 200 mil. Kč a z toho celých 75 mil. Kč bude určeno na administrativu a zbylých 125 mil. Kč budou příspěvky branným spolkům? Považujete to za adekvátní?

V prvním roce po nabytí účinnosti návrhu zákona bude celková výše podpory branným subjektům ze strany Ministerstva obrany činit 141,5 mil. Kč. V dalších letech je předběžně kalkulováno s celkovou podporou ve výši 143,1 mil. Kč, s tím, že se částka na poskytování podpory akreditovaným branným subjektům bude v průběhu let zvyšovat. Postupně totiž dojde ke snížení finanční náročnosti některých komponent systému (např. úvodní propagační kampaň, zajištění odborné přípravy zaměstnanců, prvotní pořízení techniky, materiálu a dalšího vybavení, pořízení rejstříku). Uvedená finanční náročnost odpovídá požadavkům na uvedení systému s celostátní působností dle zákonem stanoveného rámce do provozu a jeho udržitelnost.

10. Uvažoval resort o využití již existujících evidencí Ministerstva vnitra, namísto vytváření vlastních nových systémů, které budou spravovány a financovány z rozpočtu Ministerstva obrany?

Ano, těmito úvahami se Ministerstvo obrany zabývalo. Po seznámení se s informačními systémy Ministerstva vnitra však bylo s odkazem na nutnost zajistit po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu provázanost rejstříku branných subjektů vedeného podle § 6a návrhu změny zákona o zajišťování obrany České republiky s údaji vedenými v registru výkonu

Ministerstvo obrany, Tychonova 1, Praha 6-Dejvice, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

branné povinnosti, který je součástí vojenské evidence podle § 31 zákona č. 585/2004 Sb., branný zákon, od tohoto kroku upuštěno. Zvolený postup umožní odvodní komisi efektivně přihlídnout ke schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení, a to nikoliv jako jejich primární předurčení pro povolání k odvodnímu řízení, ale jako zohlednění příslušných informací pro zařazení odvedené osoby k plnění úkolů ozbrojených sil na místa, kde bude nabytých dovedností a znalostí účelně využito ve prospěch zajišťování obrany státu.

Některé informace o branných subjektech budou i nadále vedeny v informačních systémech Ministerstva vnitra a Ministerstvo obrany si je podle § 52a odst. 3 návrhu změny zákona o zajišťování obrany České republiky bude moci vyžádat (cestou stanoviska Policie České republiky) jako podklad pro akreditační řízení.

11. Budou i nadále, v případě schválení novely zákona o zajišťování obrany ČR, akreditované branné spolky pobírat i dotace z jiných resortů a úřadů? Pokud ano, jednalo Ministerstvo obrany o tomto s dalšími úřady a resorty?

Ano, projekty zájmové přípravy občanů k obraně státu mohou být podle Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy spolufinancovány z dalších veřejných zdrojů (např. z prostředků státního rozpočtu, územních rozpočtů nebo evropských fondů), ale i ze soukromých zdrojů (např. nadační příspěvky, práce dobrovolníků, vlastní zdroje příjemce nebo finanční dary od fyzických a právnických osob). Výši spoluúčasti stanoví Ministerstvo obrany jako poskytovatel dotace ve Výzvě k podání žádostí o poskytnutí dotace.

Uvedená skutečnost byla v rámci tvorby návrhu zákona a v průběhu mezirezortního připomínkového řízení k materiálu do vlády konzultována s věcně odpovědnými ministerstvy a se všemi krajskými úřady.

12. Jakým způsobem spolupracovalo Ministerstvo obrany se zástupci HZS ČR, který má velmi kvalitně zpracovanou metodickou přípravu ochrany civilního obyvatelstva, a jak budou do akreditace a metodického vedení zapojena krajská vojenská velitelství?

Na přípravě textu návrhu zákona spolupracovalo Ministerstvo obrany také se zástupci Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, zejména prostřednictvím jednání mezirezortní pracovní skupiny k implementaci Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019-2024, zřízené na základě usnesení vlády ze dne 1. dubna 2019 č. 220, ale také cestou jednání a konzultací autorského týmu na expertní úrovni. Ministerstvo obrany se nechalo inspirovat některými aspekty přípravy a vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení prováděné Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky (databáze lektorů, koordinace na úrovni krajů apod.) a při poskytování metodické pomoci branným subjektům je plánuje uplatit.

Role krajských vojenských velitelství v procesu přípravy občanů k obraně státu je vzhledem k jejich zákonem stanovené působnosti i vzhledem ke znalosti podmínek v regionech jedinečná a nezastupitelná. Krajská vojenská velitelství se podle Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019-2024 na této přípravě podílejí zejména plněním funkce koordinační, metodické, vzdělávací, prezentační, informačně-komunikační, administrativní a kontrolní. Ve vztahu

Ministerstvo obrany, Tychonova 1, Praha 6-Dejvice, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

k branným subjektům budou krajská vojenská velitelství působit ve všech těchto rovinách, zaměří se však na poskytování metodické pomoci při provádění programů zájmové přípravy občanů k obraně státu. Zároveň budou spolupracovat s orgány územních samosprávných celků na naplňování jejich zákonné povinnosti vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů. Do procesu akreditace branných subjektů budou krajská vojenská velitelství zapojena účastí v akreditační komisi.

13. Jaký bude mít novela dopad na postavení a financování jednotek sborů dobrovolných hasičů, které zřizují obce nebo podniky jako svou organizační složku?

Jednotky sborů dobrovolných hasičů, zřizované jako organizační složky měst a obcí nebo podniků nespádají do definice branných subjektů uvedené v § 2 odst. 10 návrhu zákona o zajišťování obrany České republiky a s jejich zapojením do systému zájmové přípravy občanů k obraně státu se i vzhledem k tomu, že nedisponují právní subjektivitou, nepočítá. Na rozdíl od těchto jednotek, se zájmové organizace dobrovolných hasičů spolkového charakteru, ať již samostatně, nebo jako součást „nadřizovaných“ sdružení, svazů a jednot, o své zapojení do systému cestou akreditace a o dotace mohou ucházet.

14. Jakým způsobem se bude řešit tzv. výhrada svědomí u členů spolků, které budou akreditovány Ministerstvem obrany jako branný spolek?

Zájmová příprava občanů k obraně státu je podle § 2 odst. 12 návrhu zákona o zajišťování obrany České republiky prováděna výhradně v míru. Při jejím provádění tedy nelze uplatnit institut odmítnutí mimořádné služby z důvodu svědomí nebo náboženského vyznání, který má podle § 6 zákona č. 585/2004 Sb., branný zákon, nezpochybnitelnou vazbu na odvodní řízení. To je však podle § 18 tohoto zákona zahajováno až za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu. Ministerstvo obrany tedy nemá v míru k zjišťování postoje občana k výkonu mimořádné služby žádný nástroj, který by měl oporu v právním řádu.

S pozdravem

Vážená paní
Mgr. Jana Č e r n o c h o v á
poslankyně Parlamentu České republiky
Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
Praha